

Hellerup, den 14. december
JW/JTa

Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget
Sendt pr. mail til: postudvs@ft.dk
Att.: Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget

Erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen fremsendte torsdag den 10. december Redegørelse om detailhandelsplanlægning 2015 til Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget.

Allerede i forordet til redegørelsen bliver det meget tydeligt, at planlovsområdet er flyttet fra Miljøministeriet, der bl.a. havde fokus på opfyldelse af formålet med detailhandelsbestemmelserne om at fremme et varieret butiksudbud i mindre og mellemstore byer, til Erhvervs- og Vækstministeriet, der tilsyneladende kun har vækst og produktivitet for øje. Og en væsentlig del af redegørelsen vedrører ikke direkte detailhandelsplanlægningen, men er et genoptryk af Produktivitetskommissionens og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens tidligere udgivelser.

Redegørelsen har dermed ændret karakter, formentlig fordi den skal være et alibi for ministerens ønske om en ganske voldsom liberalisering af planlovens detailhandelsbestemmelser. Dette fremgår bl.a. af det meget stærke fokus på netop grænsen på 1.000 m² for enkeltstående dagligvarebutikker. Så vidt vi er orienteret, er der hverken fra kommunernes eller forbrugernes side udtrykt ønske om en sådan liberalisering, ligesom der heller ikke hos langt hovedparten af dagligvareaktørerne er noget ønske om en sådan udvidelse. Der er kun én aktør på det danske dagligvaremarked, der har butikker i det foreslåede format, der har en større oplandseffekt og skadelig betydning for bymidterne end mindre butikker.

Hvis redegørelsen skal tjene som ministerens alibi, burde den også have beskrevet de konsekvenser, som en så gennemgribende liberalisering vil medføre – men det gør den ikke. Redegørelsen er i stedet fuld af diskutabile konklusioner, bl.a. fremgår det, at 90 procent af dagligvarebutikkerne er under 1.000 m², men samtidig anføres det, at størrelsesgrænsen på 1.000 m² for lokalcentre og enkeltstående dagligvarebutikker udgør en barriere, idet der op mod grænsen er en ophobning af butikker.

Lad det være sagt med det samme – at fordi der er nogle, der kan have udfordringer med at overholde grænser, skal de ikke automatisk forhøjes. Der er eksempelvis ingen, der hævder, at fordi mange billister kører tæt på fartgrænserne, skal man hæve fartgrænserne – uanset konsekvenser! Når det så er sagt, så skal argumentet om, at størrelsesgrænsen udgør en barriere, tages med et overordentligt stort gran salt. Hvis man kigger på udviklingen af dagligvarebutikker over de seneste 10 år, så er netop discountbutikkerne, der typisk er det koncept, der bygger op til ca. 1.000 m², gået fra et index 100 i 2004 til index 151 i 2014 – der er altså sket en tilvækst i antallet af butikker i en bestemt butikstype på mere end 50 procentpoint på en 10-årig periode – ingen andre koncepter kommer i nærheden af at kunne mønstre en så voldsom udvik-

ling, så det er stærkt overdrevet, hvis man vil påstå, at de gældende detailhandelsbestemmelser har virket hæmmende. Og når man så tilmed tager med i overvejelserne, at det er det butikskoncept, som alle er enige om, er det mest produktive butikskoncept. Rapporten omtaler stort set heller ikke den rapport, som konsulenthuset COWI udarbejdede for Naturstyrelsen tidligere på året – måske hænger det sammen med, at COWI bl.a. konkluderede, at der bliver færre butikker, men at butikksarealet øges på trods af færre butikker og uændret omsætning.

På de områder, hvor rapporten ikke umiddelbart tjener som alibi for ministerens ønsker om en væsentlig liberalisering, kan der bl.a. nævnes gengivelsen af Kommunernes Landsforenings ønsker til en ændring af detailhandelsbestemmelserne. Det er bemærkelsesværdigt, at KL ikke ønsker en forhøjelse af kvadratmetergrænserne for dagligvarebutikker på henholdsvis 1.000 og 3.500 m², ligesom de ikke taler for helt frie placeringsmuligheder, sådan som ministeren har lagt op til.

Herudover fremgår det også af rapporten, at der ikke er evidens for, at størrelsesbegrænsningerne på 3.500 m² udgør en barriere, når man ser på den samlede butiksmasse på Fyn. På trods heraf henvises til, at en række Føtex-butikker i perioden mellem 2000 og 2010 er opført på netop det maksimalt tilladte i planloven. Der er her dels tale om gamle tal, der er fra før den tid, hvor e-handlen for alvor tog fart, og hvis man havde undersøgt Føtex-kædens seneste etableringer, ville det være klart, at Føtex netop nu – hvilket også er helt i overensstemmelse med tendensen i udlandet – bygger færre store varehuse og langt flere mindre og bynære koncepter på helt ned til nogle få hundrede kvadratmeter. Og flere af de store varehuse, som Føtex byggede i den nævnte periode, f.eks. i Fredensborg og Odder, er sidenhen lukket.

Redegørelsen må således betragtes som et partsindlæg i den igangsatte debat om planloven. Vort bidrag til denne debat fremgår af vedhæftede notat med links til en række af de analyser, vi har fået udført af uvildige analyseinstitutter, og som dokumenterer en anden virkelighed end den, som ministeren giver indtryk af. Vi vil på den baggrund anmode om foretræde for Udvalget.

Med venlig hilsen

John Wagner
Adm. direktør